

MTA LENDÜLET PROGRAM

A Magyar Tudományos Akadémia pályázati felhívása új Lendület-kutatócsoportok létrehozására 2015–2020

A pályázat célja

A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) elnöke a Lendület program keretében nyílt pályázati eljárású felhívást tesz közzé 2015-ben induló kutatócsoportok létrehozására az *MTA kutatóközpontjaiban, kutatóintézeiben* (a továbbiakban: akadémiai intézmények) és a *hazai egyetemeken* (a továbbiakban együttesen: kutatóhely). A Lendület program célja az akadémiai intézmények és egyetemi kutatások dinamikus megújítása nemzetközileg kimagasló teljesítményű kutatók és kiemelkedő fiatal tehetségek külföldről történő hazahívásával, illetve itthon tartásával. A Lendület program a kiválóság és a mobilitás együttes támogatására irányul, ennek megfelelően célja, hogy a befogadó kutatóhelyeken új téma kutatására alakuló kutatócsoportok számára biztosítson forrást, nem pedig az, hogy már meglévő csoportokat támogasson. Az új Lendület-kutatócsoportok támogatására 2015-ben rendelkezésre álló várhatóan 400 M Ft-ból megközelítőleg 8-12 új kutatócsoport indítható. A teljes támogatási időszak – a jelen pályázati kiírásban és a támogatási szerződésben foglaltak szerint – maximum 5 év.

A pályázat benyújtására jogosultak köre, részvételi feltételek

1. Lendület-kutatócsoport vezetésére tudományos fokozattal rendelkező kutatók – életkoruknak és tudományos teljesítményüknek megfelelően – az alábbi kategóriákban pályázhatnak:

Lendület I. – Önálló kutatói pályát kezdők kategóriája: 38 év alatti, kiemelkedő és folyamatosan növekvő teljesítményt mutató, ígéretes fiatal kutatók. E kategória nyertesei vállalják, hogy a Lendület program keretében végzett kutatásaik során vagy azok befejezésekor pályáznak az Európai Kutatási Tanács (ERC) „Starting” vagy „Consolidator” kategóriájában.

Lendület II. – Sikeres önálló kutatói pályát folytatók kategóriája: 35–45 év közötti, nemzetközileg is elismert, tartósan kiemelkedő és növekvő teljesítményű vezető kutatók. E kategória nyertesei vállalják, hogy a Lendület program keretében végzett kutatásaik során vagy azok befejezésekor pályáznak az Európai Kutatási Tanács (ERC) „Consolidator” vagy „Advanced” kategóriájában.

Mindkét kategóriában egyaránt lehet pályázni akadémiai intézményekbe és hazai egyetemekre is. A Lendület I. és II. közötti választást a pályázóknak a befogadó kutatóhely vezetőjével egyeztetve kell mérlegelniük. Korhatárkedvezmény az MTA esélyharmonizációs keretprogramjában foglalt feltételeknek megfelelően kérhető.

2. A felhívásra történő jelentkezést a kutatócsoportot befogadó akadémiai intézmény vezetője vagy a befogadó egyetem rektora a csoport megalakítására és vezetésére pályázó kutatóval közösen nyújtja be.
3. A támogatás minimális összege évi 20 M Ft, maximális összege az I. kategóriában évi 50, a II. kategóriában évi 60 M Ft lehet.
4. A pályázatban kizárólag új vagy a kutatóhelyen legfeljebb 5 éve kiemelkedő eredménnyel művelt kutatási témára lehet támogatást kérni. A kutatási témának olyan, nemzetközi érdeklődésre számot tartó, ígéretes kutatási irányba kell illeszkednie, amelynek eredményességi mutatója – nemzetközi értékelés szerint – kiváló, és az utóbbi 5 évben folyamatosan növekedett. Ennek részletezésére a pályázatban külön ki kell térni. Az elbírálás során a természettudományok, a műszaki tudományok és az élettudományok területén előnyt élveznek a kísérleti témájú pályázatok.
5. A leendő kutatócsoport-vezetőkkel szemben elvárás, hogy az elkövetkező 10-15 évben aktív kutatói és kutatásvezetői munkát végezzenek, és a Lendület-támogatás ideje alatt vagy annak végén ERC (esetleg más nemzetközi) kiválósági pályázatot nyerjenek el, vagy H 2020 nagypályázat konzorciumi témavezetői legyenek. Ugyancsak elvárás, hogy a tervezett kutatás mind tudományos, mind pályázati szempontból növelje a befogadó kutatóhely versenyképességét.
6. A Lendület II. kategóriában kötelező, a Lendület I. kategóriában előnyt jelentő pályázati feltételek:
 - a) A pályázó szakterületének nemzetközileg elismert tudományos műhelyeiben szerzett tudományos fokozat, posztdoktori kutatási tapasztalat és kutatói vagy oktatói állás.
 - b) A pályázó önálló tudományos eredményeit szakterülete vezető tudományos folyóirataiban folyamatosan közölte és közli, több alkalommal volt tudományos konferenciák meghívott előadója, és már nyert el saját jogon kutatási pályázatot.
7. Amennyiben a pályázó a pályázat benyújtásakor a befogadó kutatóhely alkalmazásában áll, a Lendület-projektre pályázatot csak kivételesen indokolt esetben, s kizárólag új kutatási téma elindítására nyújthat be.
8. Jelenlegi kutatóhelyén végzendő Lendület-projektre nem nyújthat be pályázatot teljes állású vezetői (tanszékvezető, intézetigazgató, magasabb vezető) megbízással vagy kinevezéssel rendelkező egyetemi oktató vagy teljes állású vezetői (osztályvezető, főosztályvezető, magasabb vezető) megbízással vagy kinevezéssel rendelkező kutató.

A pályázat benyújtása, tartalmi és formai követelmények

A pályázatokat angol (a humán- és társadalomtudományi pályázatokat angol vagy magyar) nyelven lehet benyújtani a Lendület elektronikus pályázati rendszeren keresztül (<https://palyazat.mta.hu/lendulet>). A pályázati anyagok feltöltésének határideje **2015. január 13., 12.00** (közép-európai idő szerint).

A befogadó kutatóhely vezetője és a kutatóhely gazdasági vezetője által aláírt, a pályázati weboldáról letölthető nyilatkozatot 1 példányban postán is kérjük elküldeni az MTA Titkárság címére (1051 Budapest, Nádor utca 7.). A postabélyegző legkésőbbi dátuma 2015. január 13. lehet. A borítékon fel kell tüntetni: „Lendület-pályázat 2015”. A pályázat benyújtásának díja nincs. A pályázat benyújtásával kapcsolatos kérdésekben az MTA Titkárság munkatársai adnak tájékoztatást a lendulet@titkarsag.mta.hu e-mail címen, illetve a +36 1 411 6262 telefonszámon.

A pályázati weboldalra történő belépés az MTA Akadémiai Adattárba (AAT) szóló azonosítóval történik. A pályázati rendszer az AAT-ben tárolt adatokat automatikusan átveszi, azokat csak egy helyen, az AAT-ben kell és lehet módosítani. A naprakész adatok használata érdekében szükséges az AAT-ben tárolt adatokat frissíteni.

Amennyiben a pályázónak még nincsen AAT-azonosítója, regisztrációját az alábbi útmutató segítségével teheti meg ([útmutató 1](#)). Amennyiben a pályázónak van AAT-azonosítója (illetve a sikeres regisztrációt követően), az útmutató a 4. pontjától kezdődően kap segítséget az AAT-ben a kötelező mezők kitöltéséhez.

A Lendület program weboldalán a pályázat kitöltését az alábbi útmutató segíti ([útmutató 2](#)).

A pályázati anyagnak tartalmaznia kell:

Weblapra történő feltöltéssel:

1. a pályázat adatait;
2. a pályázó adatait;
3. a tervezett projekt rövid összefoglalóját (a weboldalon található sablon szerint);
4. az ötéves futamidejű kutatási program rövid leírását (a weboldalon található sablon szerint);
5. az első három évre vonatkozó feladatok megoldásának részletes munkatervét éves bontásban (a weboldalon található sablon szerint);
6. az öt évre összesített költségtervet éves bontásban, szöveges indoklással ellátva (a weboldalon található sablon szerint);
7. a kutatási terv személyi és intézményi előzményeit:
 - a) a kutatás vezetőjének és meghatározó résztvevőinek szakmai önéletrajzát, publikációinak listáját, a pályázó kutató publikációs és tudományometriai adatait;
 - b) a befogadó kutatóhely állásfoglalását (a weboldalon található sablon szerint) arra vonatkozóan, hogy a tervezett kutatás hogyan illeszkedik a kutatóközpont/kutatóintézet/egyetem stratégiai terveibe, miért ezt az irányt támogatják. Helyben maradásra történő pályázat esetén itt kérjük annak indoklását, hogy a pályázó miért jelenlegi kutatóhelyén végzendő Lendület-projektre nyújt be pályázatot, pályázata miben különbözik más (pl. OTKA) kutatási témapályázatoktól;
 - c) a befogadó kutatóhely felszereltségének, tudományos kapacitásának, valamint annak bemutatását, hogy a befogadó kutatóhely mivel járul hozzá a tervezett kutatás eredményes végrehajtásához (amennyiben a befogadó kutatóhely a témára anyagi erőforrásokat csoportosít át, annak pontos bemutatását);
8. három olyan elismert kutató ajánlását, akik nem állnak munkavégzésre irányuló jogviszonyban a befogadó kutatóhellyel;
9. a pályázó benyújtott ERC-pályázatának megnevezését, a pályázat benyújtásának évét és a minősítést és/vagy már elnyert ERC-pályázatának témáját, kezdési és befejezési évét, amennyiben ezekkel rendelkezik.

Eredeti dokumentum benyújtásával:

a 3. mellékletben szereplő, a befogadó kutatóhely vezetője és gazdasági vezetője által aláírt nyilatkozatot (a nyilatkozat a pályázati weboldalon letölthető).

A benyújtott pályázati anyagot az MTA Titkárság Kutatóintézeti Főosztálya ellenőrzi. Amennyiben a pályázat nem felel meg a kiírásban foglalt formai feltételeknek, hiánypótlásra szólítják fel a pályázót az általa megadott e-mail címen, a pályázati határidőt követő 5 munkanapon belül. A hiánypótlást a pályázónak a felhívás kézhezvételét követő 5 munkanapon belül kell teljesítenie. Hiánypótlásra egy alkalommal van lehetőség. A hiánypótlást határidőre nem teljesítő pályázatok érvénytelennek minősülnek, és nem kerülnek elbírálásra.

A benyújtott pályázatok elbírálása

Az elbírálás során előnyt élveznek a jelenleg külföldön tevékenykedő, hazatelepülni kívánó kutatók.

A Támogató saját forrás meglétét nem követeli meg, de előnyt jelent, ha a kutatócsoport megalakításakor a befogadó kutatóhely írásbeli kötelezettséget vállal, hogy az elnyert akadémiai támogatást a lehető legnagyobb mértékben kiegészíti saját gazdasági és humán erőforrásaiból (pl. korábbi kevésbé sikeres kutatási téma forrásainak átcsoportosításával, célműszer beszerzésével).

Az értékelés két szakaszban történik. Az első szakaszban a formailag érvényes pályázatokról legalább három, az MTA elnöke által felkért szakember anonim bírálatot készít. A bírálók szövegesen értékelik és megadott szempontok szerint pontozzák a beadott pályázatokat. A szöveges értékelésben a bírálónak egyértelműen nyilatkoznia kell arról, hogy támogatásra javasolja-e a pályázatot, és reálisnak tartja-e a kért támogatási összeget. Ha a kért összeg a bíráló véleménye szerint nem reális, javaslatot tehet az összeg módosítására. A pályázati kiírásban előnyt jelentő feltételeket a bírálók (majd a zsűri is) érvényesítik.

Pontozásos értékelés

A) A kutatási program átfogó szakértői értékelése, a téma fontossága, újszerűsége, nemzetközi jelentősége, valamint a várható eredményesség és megvalósíthatóság szempontjai alapján (l. Részvételi feltételek 4. pontja). Itt lehet figyelembe venni a kutatás gazdasági hasznosíthatóságát, fejlesztési lehetőségeit / a kutatások relevanciáját a jelen társadalmi viszonyok között / a kutatások hozzájárulását a nemzeti kulturális örökség megőrzéséhez. A három megközelítés közül értelemszerűen az adott pályázatra vonatkozót kell figyelembe venni. *(maximum 40 pont)*

B) A pályázó eddigi tudományos tevékenységének értékelése. A tudományos tevékenység értékelésénél a pályázó legjelentősebb tudományos eredményét, hivatkozásainak számát, publikációs tevékenységének szerkezetét és publikációinak számát az itt felsorolt fontossági sorrendben kell figyelembe venni. *(maximum 10 pont)*

C) A pályázó utolsó 5 évi (2010–2014 közötti) tudományos teljesítményének B) pont szerinti értékelése. *(maximum 20 pont)*

D) A pályázó önálló pályázati tevékenysége az elmúlt 5 évben. *(maximum 10 pont)*

E) Annak értékelése, hogy a pályázó eddigi tudományos és pályázati eredményei alapján a pályázat mennyire növeli a befogadó kutatóhely versenyképességét. *(maximum 10 pont)*

F) A befogadó kutatóhely felszereltségének, tudományos kapacitásának és annak megítélése, hogy a befogadó kutatóhely kötelezettségvállalásában leírt, a pályázat céljaira átcsoportosítandó emberi és/vagy anyagi erőforrásai milyen mértékben segítik elő a pályázati tervben leírt kutatás eredményes megvalósítását. *(maximum 10 pont)*

A maximális pontszámot a bírálók minden bírálati szempont esetében külön indokolják.

Összesen maximum: 100 pont

Szöveges értékelés

G) A fenti A)–F) pontok szöveges értékelése (egyenként – szóközzel – átlagosan legfeljebb 1500 karakter terjedelemben).

H) Nyilatkozat arról, hogy a bíráló támogatandónak tartja-e a pályázatot (igen/nem).

I) Nyilatkozat arról, hogy a bíráló reálisnak tartja-e az éves költségtervet. Amennyiben nem, de a pályázat egyébként támogatásra méltó, a bíráló javaslatot tesz a felvázolt kutatási program megvalósításához szükséges, általa reálisnak tartott támogatási összegre.

A bírálati eredmények összesítését követően az értékelés második szakaszában az MTA elnöke által felkért és vezetett nyilvános értékelő zsűri – az anonim bírálók által adott szöveges értékeléseknek, a pontszámok átlagának és szórásának figyelembevételével – értékeli a pályázatokat (pontszámmal, tekintetbe véve a pályázati kiírásban előnyt jelentő feltételeket), majd mindezek alapján dönt a támogatandó pályázatokról és sorrendjükéről a beadási határidőtől számított 90 naptári napon belül.

A zsűri a Lendület programra rendelkezésre álló forrásból támogatásban részesíthető pályázatok számánál 30%-kal több pályázatot rangsorol. A zsűrinek lehetősége van a Lendület II. kategóriában induló pályázókat átsorolni a Lendület I. kategóriába. A támogatási intenzitás mértéke 60–100%, azaz egy adott pályázat esetén a megvalósítandó feladat ennyi százalékát fedezi az elnyert támogatás.

A pályázat elbírálásának eredményéről a pályázók a döntést követő 10 munkanapon belül elektronikus levélben értesítést kapnak, majd a sajtónyilvános eredményhirdetést követő 10 munkanapon belül megkapják a pályázatukról készült anonim bírálatokat is. A díjazottak névsorát és a nyertes pályaművek címét az MTA honlapján közzéteszi.

A nyertes pályázók támogatásának feltételei

A költségvetési támogatás vissza nem térítendő, amelynek rendelkezésre bocsátására éves ütemezésben kerül sor. Az éves támogatási összegeket a Magyar Tudományos Akadémia a fejezet költségvetésében a Lendület program céljára szolgáló tárgyevi költségvetési keret ismeretében állapítja meg.

A támogatás folyósításának és felhasználásának részletes szabályairól, valamint a jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetéséről évente kötött támogatási szerződés rendelkezik, amelyet a Lendület-kutatócsoportot befogadó akadémiai intézménnyel az MTA Titkárság, az egyetemeken működőkkel az MTA Támogatott Kutatócsoportok Irodája (MTA TKI) köt. Az első év támogatási szerződésének megkötésére az eredményhirdetést követő 5 hónapon belül kerül sor.

A támogatás személyi és dologi költségekre egyaránt felhasználható. A támogatás mind az *akadémiai intézményekbe*, mind az *egyetemekre* sikerrel pályázók esetében tartalmazza a kutatócsoport vezetőjének illetményét és annak járulékait. Akadémiai intézménybe sikerrel pályázó kutatócsoport-vezető (amennyiben korábban a befogadó akadémiai intézménynél nem állt alkalmazásban) határozott idejű, 4 évre szóló közalkalmazotti kinevezést kap, amely az alábbiakban részletezett értékelés alapján 1 évvel meghosszabbítható. Egyetemre sikerrel pályázó kutatócsoport-vezető (amennyiben korábban a befogadó egyetemenél nem állt alkalmazásban) az MTA Támogatott Kutatócsoportok Irodájától (MTA TKI) határozott idejű, 4 évre szóló közalkalmazotti kinevezést kap, amely az alábbiakban részletezett értékelés alapján 1 évvel meghosszabbítható.

A kutatócsoport vezetőjének illetménye a Lendület I. kategóriában a jelenlegi tudományos tanácsadói munkakör 1. fizetési fokozata garantált illetményének másfélszerese (jelenleg 656 000 Ft/hó), a Lendület II. kategóriában a jelenlegi tudományos tanácsadói munkakör 1. fizetési fokozata garantált illetményének kétszerese (jelenleg 875 000 Ft/hó). A Lendület-nyertesek szerződéskötés után az MTA-tól kapott más ösztöndíjakról (pl. Bolyai-ösztöndíj) kötelesek

lemondani. A befogadó kutatóhely állományába tartozó jelentkező esetén az akadémiai intézmény, illetve az MTA TKI csak a jelentkező kinevezése szerinti, valamint a pályázatban megjelölt illetmény és járulékai különbségét kapja meg a többletfeladatok teljesítésének ösztönzésére határozott időre megállapított havi keresetkiegészítésként (*egyetemek esetén* legfeljebb 5 éven át).

A támogatás a pályázat alapján magában foglalhatja ezen felül – mind az *akadémiai intézményekben*, mind az *egyetemeken* – egy vagy több kutató illetményét és annak járulékait, a kutatás dologi és rezsikiadásait, továbbá a kutatáshoz szükséges tárgyi eszközök beszerzésének fedezetét.

A kutatócsoport munkájáról a kutatócsoport-vezető köteles évente jelentést készíteni az MTA elnöke számára, aki a jelentést szakértőkkel és az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa (AKT) szakbizottságaival értékelteti, a vonatkozó fejezetet irányító szervi rendelkezésben foglalt eljárásban és feltételekkel.

Amennyiben a kutatócsoport az értékelés szerint 3 év alatt nem ér el a célkitűzésnek megfelelő eredményeket, a csoport kiemelt támogatását az MTA elnöke által meghatározott időpontban (általában az értékelés tárgyévét követő év január 1-jén) meg kell szüntetni. Ez *akadémiai intézményekben* működő kutatócsoportok esetében – az MTA-elnöki döntés hatályba lépésétől a 4. projektév végéig terjedő időszakra – az alábbi támogatáscsökkentést jelenti: azon kutatócsoportok esetében, amelyekben a kutatócsoport vezetője a pályázatot megelőzően is az akadémiai intézmény állományába tartozott, a témavezető illetményét a korábbi (eredeti kinevezése szerinti); a korábban nem a befogadó akadémiai intézménynél alkalmazásban álló kutatócsoport-vezető esetén a Kjt. besorolás szerinti összegre kell csökkenteni, továbbá a dologi, a rezsiki- és a kötelezettségvállalással nem terhelt beruházási támogatást a felére kell csökkenteni.

Amennyiben az *egyetemeken* a Lendület program keretében működő kutatócsoportok első 3 évben elért tudományos teljesítménye nem megfelelő, az MTA-elnöki döntés hatályba lépésétől a 4. projektév végéig terjedő időszakra vonatkozó támogatási összegnek csak azon része használható fel, amely a kutatócsoport megszüntetéséhez szükséges.

Az ötéves támogatási periódus végén az MTA elnöke szakértőkkel elbíraltatja a kutatócsoport és vezetője tudományos teljesítményét. Eredményes működés esetén az akadémiai intézményben működő Lendület-kutatócsoport vezetője határozatlan időre szóló közalkalmazotti kinevezést kaphat. Az MTA elnöke a csoport eredményességét, valamint a befogadó akadémiai intézmény tényleges erőforrás-átcsoportosítását is figyelembe véve dönt a támogatás további mértékéről. Amennyiben az ötéves periódus végén az MTA azt állapítja meg, hogy a kutatócsoport működése nem volt eredményes, az MTA elnöke a pályázattal kapcsolatos minden támogatást megvonhat az akadémiai intézménytől.

Az ötéves periódus végén az *egyetemeken* a Lendület-kutatócsoport akadémiai támogatása az értékeléstől függetlenül megszűnik.

A kutatócsoportok a támogatás időtartama alatt kidolgozzák önálló tudományos programjukat, részt vesznek TDK-dolgozatot készítő hallgatók témavezetésében, PhD-hallgatók képzésében, valamint mindent megtesznek annak érdekében, hogy sikeresen szerepeljenek magyar és nemzetközi pályázatokon.

Amennyiben a Lendület-kutatócsoport vezetője ERC-pályázatot nyer, lehetőség van a Lendület-projekt támogatási szerződésének közös módosítására.

Jogorvoslat

A pályázat formai érvénytelensége esetén a pályázó az értesítéstől számított 3 munkanapon belül egy alkalommal bizonyítékaival alátámasztott észrevétellel élhet az MTA Titkárság Kutatóintézeti Főosztályánál. Az észrevételt e-mailben (lendulet@titkarsag.mta.hu) lehet benyújtani a pályázó nevének, a pályázati azonosítónak és a döntés sérelmezése okának megjelölésével (szükség szerint a jogorvoslati kérelmet megalapozó okiratok csatolásával). Az észrevételt az MTA Titkárság Kutatóintézeti Főosztálya bírálja el, annak eredményéről a benyújtást követő 3 munkanapon belül értesítést küld. A pályázat tartalmi elutasítása esetén jogorvoslatnak helye nincs.

Budapest, 2014. november

Lovász László s. k.